

MINISTERSTWO EDUKACJI I NAUKI
DEPARTAMENT WSPÓŁPRACY Z SAMORZĄDEM TERYTORIALNYM

Warszawa, 20 września 2021 r.

DWST-WOOS.053.1.2021.BP

Szanowna Pani,

zgodnie z art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o *petycjach* (tj. z dnia 13 kwietnia 2018 r. - Dz.U. z 2018 r. poz. 870) poniżej zawiadamiam o sposobie załatwienia petycji, wniesionej przez Panią pismem (mail) z dnia 23 czerwca 2021 r., skorygowanej za pośrednictwem poczty elektronicznej mailami z dnia 24, 25 i 28 czerwca 2021 r.

Na wstępie pragnę Pani podziękować za pochylenie się nad kwestią dowozu uczniów do szkół oraz oszczędnym gospodarowaniem środkami publicznymi przez gminy organizujące dowóz uczniów do szkół.

Zgodnie z obecnie obowiązującymi przepisami art. 39 ust. 3 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2021 r. poz. 1082), w przypadku ucznia niebędącego uczniem niepełnosprawnym (dowożenie uczniów niepełnosprawnych jest uregulowane odrębnie o czym poniżej), gmina ma obowiązek dowiezienia ucznia do szkoły obwodowej i zapewnienia mu opieki podczas transportu w przypadku, gdy uczeń ten mieszka w odległości 3 km (uczniowie klas I–IV szkoły podstawowej) lub 4 km (uczniowie klas V–VIII szkoły podstawowej) od szkoły obwodowej. Ponadto, gminna może zorganizować transport uczniów do szkoły obwodowej również innych przypadkach niż wyżej wymienione.

W przepisach art. 39 ust. 4 i 4a oraz art. 39a ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. *Prawo oświatowe* (Dz. U. z 2021 r. poz. 1082) szczegółowo uregulowano kwestie dotyczące obowiązku gminy do zapewnienia:

- 1) uczniom niepełnosprawnym, których kształcenie i wychowanie odbywa się na podstawie art. 127 tej ustawy, bezpłatnego transportu i opieki w czasie

przewozu do najbliższej szkoły podstawowej, a uczniom z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją, z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym – także do najbliższej szkoły ponadpodstawowej, do końca roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym uczeń kończy 21. rok życia;

- 2) dzieciom i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim (o których mowa w art. 36 ust. 17 ww. ustawy), a także dzieciom i młodzieży z niepełnosprawnościami sprzężonymi, z których jedną z niepełnosprawności jest niepełnosprawność intelektualna, bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu do ośrodka rewalidacyjno-wychowawczego, do końca roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym kończą:
 - a) 24. rok życia – w przypadku uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi, z których jedną z niepełnosprawności jest niepełnosprawność intelektualna,
 - b) 25. rok życia – w przypadku uczestników zajęć rewalidacyjno-wychowawczych.

Dodać należy, że przez najbliższą szkołę należy rozumieć szkołę, która zapewnia niepełnosprawnemu uczniowi realizację zaleceń wskazanych w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego, położoną najbliżej jego miejsca zamieszkania. Nie wyklucza to zatem, że najbliższą szkołą w tym rozumieniu będzie szkoła znajdująca się na terenie innej gminy, powiatu lub województwa, zgodnie z wyborem dokonany przez rodziców (opiekunów prawnych) dziecka, którzy zgodnie z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej mają wyłączne prawo do decydowania o swoim dziecku, o ile prawo to nie zostanie im ograniczone lub nie zostaną go pozbawieni. Stanowisko takie podzielone zostało w wyrokach Naczelnego Sądu Administracyjnego¹.

Gmina może zorganizować dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej, których kształcenie i wychowanie odbywa się na podstawie art. 127 ww. ustawy, bezpłatny transport i opiekę w czasie przewozu do szkoły ponadpodstawowej oraz ośrodka, o którym mowa w art. 2 pkt 7 tej ustawy, również w przypadkach, w których nie ma takiego obowiązku.

W przypadku, gdy rodzice realizują ww. obowiązek gmin poprzez dowóz niepełnosprawnego dziecka własnym samochodem, przepisy art. 39a ww. ustawy precyzyjnie określają sposób obliczenia realnie ponoszonych kosztów przewozu dzieci i młodzieży oraz ich rodziców do jednostek systemu oświaty, jednocześnie zobowiązując gminy do zwrotu tych kosztów rodzicom.

¹ <http://orzeczenia.nsa.gov.pl/doc/1C31243F5D>; <http://orzeczenia.nsa.gov.pl/doc/6934A4B032>

Odnosząc się do kwestii „dublowania kosztów”, należy z jednej strony zauważyć, że zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tj. z dnia 20 stycznia 2021 r. - Dz.U. z 2021 r. poz. 305) gminy powinny gospodarować środkami publicznymi:

- 1) w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasad:
 - a) uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów,
 - b) optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów;
 - 2) w sposób umożliwiający terminową realizację zadań;
 - 3) w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań.
- Z drugiej zaś strony należy mieć na uwadze, że decyzje o korzystaniu lub niekorzystaniu przez uczniów ze środków transportu publicznego ustawodawca pozostawił rękach rodziców, a sposób gospodarowania środkami publicznymi przez gminy kontrolują regionalne izby obrachunkowe.

Reasumując, część z Pani propozycji zamieszczonych w petycji i jej korektach zostały już w pewnej mierze skonsumowane w obowiązujących przepisach, a części propozycji nie jest możliwa do realizacji z powodów związanych z konieczności szukania i wdrażania rozwiązań gwarantujących uczniom, w tym uczniom niepełnosprawnym, maksymalny poziom bezpieczeństwa podczas drogi do i ze szkoły.

Uprzejmie informuję, że zgodnie z art. 13 ust. 2 ww. ustawy o petycjach, sposób załatwienia petycji nie może być przedmiotem skargi.

Z poważaniem

Jerzy Jakubczuk
Dyrektor
/ – podpisany cyfrowo/